MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. május 25.[1]

C-30/15. P. sz. ügy

Simba Toys GmbH & Co. KG
kontra

az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO)

„Fellebbezés — Európai uniós védjegy — 207/2009/EK rendelet — A lajstromozást kizáró, illetve törlési ok — Az áru formájából álló térbeli védjegy — Kizárólag az áru jellegéből következő formából álló megjelölés — A 7. cikk (1) bekezdése e) pontjának i. alpontja — Kizárólag a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formából álló megjelölések — A 7. cikk (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontja — Rubik-kocka formája”

Bevezetés

1. A jelen fellebbezés tárgyát az Európai Unió Törvényszékének 2014. november 25-i Simba Toys kontra OHIM – Seven Towns ítélete (Rácsszerkezetű oldalakból álló kockaforma)[2] képezi, amellyel a Törvényszék elutasította az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO)[3] második fellebbezési tanácsának a Simba Toys GmbH & Co. KG és a Seven Towns Ltd. közötti törlési eljárással kapcsolatban hozott határozata hatályon kívül helyezése iránt benyújtott keresetet.

2. A megtámadott ítéletben a Törvényszék helybenhagyta az EUIPO határozatát, amellyel az EUIPO a Simba Toys német játékgyártó által (a továbbiakban: Simba Toys vagy fellebbező) a Rubik-kocka formájában megjelenő „háromdimenziós kirakójáték” tekintetében lajstromozott térbeli védjegy törlése iránt benyújtott kérelmet utasította el.

3. Egyéb fellebbezési jogalapok között a fellebbező a 207/2009 rendelet[4] 7. cikke (1) bekezdése e) pontja i. és ii. alpontja azon rendelkezéseinek megsértésére hivatkozik, amelyek az áru a formájából álló megjelölésekre vonatkoznak.

1 — Eredeti nyelv: lengyel.

2 — T-450/09, EU:T:2014:983, a továbbiakban: megtámadott ítélet.

3 — A 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 341., 21. o.) 1. cikkének 7. pontjából következő elnevezésnek megfelelően (a továbbiakban: EUIPO).

4 — Az európai uniós védjegyről szóló 2009. február 26-i tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.).

4. Mint ahogy már volt alkalmam egy másik eljárással összefüggésben vizsgálni az olyan típusú megjelölés lajstromozásának kérdését, amelyet az a sajátosság jellemez, hogy megvan annak a kockázata, hogy a védjegyek lajstromozásából fakadó kizárólagosság kiterjed az áru egyes olyan használati jellemzőire is, amelyek az utóbbi formájában jelennek meg. A rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának rendelkezései megakadályozzák azt, hogy monopóliumot biztosítsanak az érintett áru lényeges jellemzői tekintetében, megelőzve a védjegyek olyan célokra való használatát, amelyek nem egyeztethetők össze az e jog mögött meghúzódó előfeltevésekkel. [5]

5. Az utóbbi években a Bíróságnak már többször volt alkalma értelmezni ezeket a rendelkezéseket, [6] alkalmazásuk azonban továbbra is vita tárgyát képezi.

Jogi háttér

A 207/2009 rendelet

6. A 207/2009 rendeletnek [7] a feltétlen kizáró okokat szabályozó 7. cikke (1) bekezdésének e) pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha

[…]

e) kizárólag olyan formából áll, amely:

i. az áru jellegéből következik,

ii. a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges,

[…]”

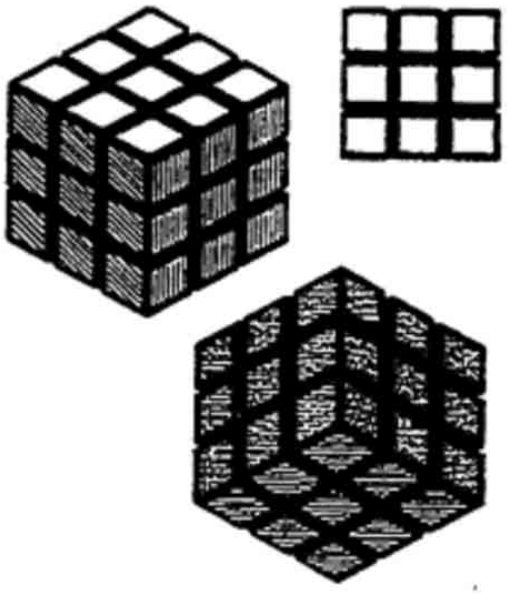
Az EUIPO előtti eljárás

7. 1996. április 1-jén a Seven Towns Ltd a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, módosított 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás 28. osztályába tartozó „háromdimenziós kirakójátékok” vonatkozásában a következő térbeli megjelölésből (a továbbiakban: vitatott megjelölés) álló védjegy lajstromozása iránt kérelmet nyújtott be az EUIPO-hoz.

5 — Lásd: Hauck-ügyre vonatkozó indítványom (C-205/13, EU:C:2014:322, 25–40. pont).

6 — Lásd: 2002. július 18-i Philips-ítélet (C-299/99, EU:C:2002:377); 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516); 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, a továbbiakban: Pi-Design ítélet); 2014. szeptember 18-i Hauck-ítélet (C-205/13, EU:C:2014:2233); 2015. szeptember 16-i Société des Produits Nestlé ítélet (C-215/14, EU:C:2015:604). Utalok még a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának, valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o.) 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának hasonló rendelkezéseire vonatkozó ítélkezési gyakorlatra.

7 — A jelen esetben a 2009. szeptember 1-jén – az EUIPO vitatott határozatának meghozatalakor – hatályos 207/2009 rendelet rendelkezései az alkalmazandó anyagi jogi rendelkezések. Egyebekben a védjegy törlése iránti kérelem benyújtása idején hatályban lévő, azonos tartalmú korábbi rendelkezéseket kell alkalmazni (a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK rendelet [HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.] 7. cikke).

.

8. E védjegyet 1999. április 6-án lajstromozták (162784. sz.).

9. 2006. november 15-én a Simba Toys kérelmet nyújtott be e lajstromozás törlése iránt a 40/94 rendelet[8] 7. cikke (1) bekezdésének a)–c) és e) pontjával együttesen értelmezett 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozva. 2008. október 14-i határozatával az EUIPO törlési osztálya a törlési kérelmet elutasította. 2008. október 23-án a Simba Toys fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben.

10. 2009. szeptember 1-jei határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) az EUIPO második fellebbezési tanácsa elutasította a fellebbezést.

11. Az EUIPO a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának megsértésére alapított kifogás elutasításával megerősítette, hogy a szóban forgó forma nem nyilvánvalóan kirakójáték-forma, és nem állapítható meg, hogy az magának az árunak a jellegéből következne. A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának megsértésére alapított jogalapot illetően a fellebbezési tanács többek között kiemelte, hogy a forma alapvető jellemzői, különösen a „rácsos kockaszerkezet” egyáltalán nem utalnak annak funkciójára, sőt, semmiféle funkció meglétére nem utalnak.

A megtámadott ítélet

12. A Törvényszék Hivatalához 2009. november 6-án benyújtott keresetlevelében a Simba Toys a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése iránti keresetet terjesztett elő.

13. A Simba Toys nyolc jogalapra hivatkozott, amelyek közül kettő – a második és a harmadik jogalap – a 2007/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. és i. alpontjára vonatkozott.

14. A megtámadott ítéletével a Törvényszék a keresetet – mint megalapozatlant – teljes egészében elutasította.

8 — A 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 7. cikke (1) bekezdésének a)–c) és e) pontja hasonló rendelkezéseket tartalmaz.

15. A megtámadott ítélet 27–77. pontjában a Törvényszék elutasította a második jogalapot, amely nyolc részre oszlik és a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának megsértésén alapul.

16. A Törvényszék első lépésként az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatára, és különösen a Lego Juris kontra OHIM ítéletre [9] (a megtámadott ítélet 31–42. pontja) hivatkozva a vitatott megjelölés alapvető jellemzőjeként először is a kockaformát, másodszor azt a rácsos szerkezetet határozta meg, amely e kocka minden egyes oldalán látható (a megtámadott ítélet 43–47. pontja).

17. A Törvényszék ezt követően kifejtette, hogy azt kell mérlegelni, hogy a vitatott védjegy fent említett alapvető jellemzőinek mindegyike az érintett áruk valamely műszaki funkcióját „szolgálja-e” (a megtámadott ítélet 48. pontja).

18. A Törvényszék a megtámadott határozatnak a felperes által vitatott 28. pontjára hivatkozott, amely szerint „a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése [e) pontja ii. alpontjának] alkalmazásában a térbeli védjegyek törlési okainak kizárólag a védjegy azon ábrázolásának vizsgálatán [kell] alapulniuk, amely a bejelentésben szerepel[t], és nem állítólagos vagy vélelmezett láthatatlan jellemzőkön”; a vitatott védjegy grafikai ábrázolásai „nem [utaltak] semmiféle különös funkcióra, még az áruk – nevezetesen a »háromdimenziós kirakójátékok« – figyelembevételével sem”; a jelen ügy értékelése során a fellebbezési tanácsnak nem kell figyelembe vennie a Rubik-kockának nevezett kirakójáték azon „jól ismert” tulajdonságát, hogy annak sávjai függőlegesen és vízszintesen elforgathatók, és az ábrákban „jogszerűtlen és visszaható módon” e funkcionalitást felfedezni vélni; a rácsos kockaszerkezet egyáltalán nem utal annak funkciójára, sőt, semmiféle funkció meglétére nem utal, illetve, hogy „nem lehetett megállapítani, hogy az a háromdimenziós kirakójátékok területén bármiféle [versenyelőnnyel] járna”; a forma „semmiféle jelét nem mutatja [az általa megtestesített] kirakójátéknak”.

19. A Törvényszék elutasította a felperes második jogalapjának első, második és hetedik részét, amelyek azon az állításon nyugszanak, hogy a fekete vonalak „egy műszaki funkciónak”, az elforgathatóságnak vagy a kirakójáték különálló elemei bármiféle más mozgathatóságának „a következményei” (a megtámadott ítélet 51–55. pontja) vagy e műszaki funkciót úgy töltik be, hogy elválasztják egymástól a kirakójáték különálló elemeit, annak érdekében, hogy azok elforgathatók legyenek (a megtámadott ítélet 56–62. pontja).

20. A Törvényszék e jogalapnak a szóban forgó rendelkezés alapját képező közérdek figyelmen kívül hagyására (a megtámadott ítélet 63. és 64. pontja), valamint az EUIPO ezzel kapcsolatos állításaival szemben megfogalmazott kifogásokra vonatkozó harmadik és negyedik részét hasonlóképpen elutasította (a megtámadott ítélet 69–72. pontja).

21. A Törvényszék elutasította továbbá a jogalapnak a felperes azon állítására alapított ötödik részét, amely szerint a Philips-ítélet [10] és a Lego Juris kontra OHIM – Mega Brands (piros Lego-kocka) ítélet [11] alapját képező ügyekben, akárcsak a jelen ügyben a szóban forgó formák műszaki funkcióira a megjelölésből sem lehetett közvetlenül következtetni (a megtámadott ítélet 69–72. pontja).

22. Végül a Törvényszék elutasította e jogalap hatodik és nyolcadik részét, amelyek arra vonatkoznak, hogy nincsenek más olyan lehetséges formák, amelyek ugyanezt a műszaki funkciót lennének képesek betölteni, illetve arra, hogy az ilyen jellegű háromdimenziós kirakójátékok már a vitatott védjegy bejelentése előtt is ismertek voltak (a megtámadott ítélet 73–76. pontja).

23. A megtámadott ítélet 78–83. pontjában a Törvényszék elutasította a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja i. alpontjának megsértésére alapított harmadik jogalapot.

9 — 2010. szeptember 14-i ítélet, C-48/09 P, EU:C:2010:516.

10 — 2002. június 18-i ítélet, C-299/99, EU:C:2002:377.

11 — 2008. november 12-i ítélet, T-270/06, EU:T:2008:483.

24. A Törvényszék az ítélet indokolásának további részében a felperes által hivatkozott többi jogalapot is megalapozatlannak ítélte, és ebből következően a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kereseti kérelmei

25. Fellebbezésében a Simba Toys azt kéri, hogy a Bíróság: helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és helyezze hatályon kívül a fellebbezési tanács vitatott határozatát, valamint az EUIPO-t és a Seven Towns-t kötelezze a költségek viselésére.

26. Az EUIPO és a Seven Towns kéri a fellebbezés elutasítását és a Simba Toys kötelezését az eljárás költségeinek viselésére.

Elemzés

27. A fellebbező hat fellebbezési jogalapra hivatkozik. Az első két jogalap a 2007/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. és i. alpontjára vonatkozik. [12]

28. Elemzésem e két jogalapra fog korlátozódni, amelyek a fellebbezési eljárás sajátosságaira is figyelemmel, ezen ügy eldöntése szempontjából döntő jelentőségűeknek tűnnek számomra.

A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának célkitűzése

29. Mint ahogy már volt alkalmam megjegyezni, [13] a rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjában foglalt kizáró okok mögött meghúzódó közérdek az, hogy a közkincsek körében maradjanak az érintett áru olyan lényeges jellemzői, amelyek annak formájában tükröződnek.

30. E szabály igazolása a védjegyoltalmi szabályozás mögött rejlő axiológiai előfeltevésekből következik. E szabályozás mindenekelőtt a piac átláthatóságának megerősítésével a tisztességes verseny alapjait kívánja lefektetni. Az érintett megjelölés használatának kizárólagossága főszabály szerint nem korlátozza a versenytársak szabadságát saját áruik felkínálására. Szabadon választhatnak a potenciális megjelölések összességéből, amelyek száma egyébként korlátlan.

31. Ugyanakkor bizonyos helyzetekben a védjegyekre vonatkozó kizárólagos jogok fennállása a verseny torzulását eredményezheti. Ez különösen azon megjelölések lajstromozására vonatkozik, amelyek az áru formáját ábrázolják.

32. A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének e) pontja annak elkerülését célozza, hogy a forma lajstromozása lehetővé tegye tisztességtelen versenyelőny elérését azáltal, hogy kizárólagosságot biztosít az áru olyan alapvető jellemzői tekintetében, amelyek lényegesek az érintett piacon folyó tényleges verseny szempontjából. Az ilyen helyzet azon cél kockáztatását eredményezheti, amelynek érdekében a védjegyoltalmi szabályozást bevezették.

12 — A többi jogalap a rendelet következő rendelkezéseinek megsértésére vonatkozik: a rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának iii. alpontja (harmadik jogalap), 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja (negyedik jogalap), 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja (ötödik jogalap) és 76. cikkének (1) bekezdése (hatodik jogalap).

13 — Lásd: Hauck-ügyre vonatkozó indítványom (C-205/13, EU:C:2014:322, 27–28. pont).

33. A 2007/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. alpontja kizárja az olyan forma lajstromozását, amely lényeges tulajdonságainak összessége az érintett áru jellegéből következik. [14] E rendelkezés szerint az olyan formák esetében is meg kell tagadni a lajstromozást, amelyek alapvető jellemzői szorosan kapcsolódnak az áru fő funkciójához, illetve funkcióihoz. Hogyha ezeket a jellemzőket egyetlen gazdasági szereplő számára tartanák fenn, akkor a versenytárs vállalkozások nem adhatnának áruiknak olyan formát, amely az áruk használatához célszerű lenne. [15]

34. A 2007/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontja annak elkerülését célozza, hogy a védjegyoltalom valamely vállalkozás számára monopóliumot nyújtson olyan műszaki megoldásokra vagy az áru olyan használati jellemzőire, amelyeket a fogyasztó a versenytársak áruiban is kereshet. [16] E rendelkezés biztosítja, hogy a vállalkozások ne használhassák a védjegyoltalmat műszaki megoldásokon fennálló kizárólagos jogok – időkorlátozás nélküli – fenntartására. [17]

35. Hangsúlyozni kell, hogy a védjegyoltalmi szabályozás célja eltér az egyes más, lényegében az innováció és a kreativitás előmozdítását célzó szellemi tulajdonjogok mögött meghúzódó előfeltevésektől. A célok e különbsége az oka annak, hogy a védjegy lajstromozásából fakadó oltalom időben nem korlátozott, míg a jogalkotó az egyéb szellemi tulajdonjogok tekintetében időbeli korlátozást állapított meg. Ha a védjegyoltalmi szabályozást arra használnák, hogy meghosszabbítsák az olyan szellemi termékeken, mint például a formatervezési mintákon, a szerzői jogok által védett találmányokon vagy műveken fennálló kizárólagosságot, amelyek tekintetében főszabály szerint az oltalom időben korlátozott, az a védjegyoltalom mögött meghúzódó előfeltevések megkérdőjelezést jelentené. [18]

A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja i. alpontjának megsértéséről (a fellebbezés második jogalapja)

36. Mindenekelőtt az áru jellegéből következő forma esetére vonatkozó törlési ok megsértésére alapított jogalapot fogom megvizsgálni.

37. E jogalap elemzése annál is inkább fontos, mivel az EUIPO válaszbeadványában olyan értelmezést javasol, amely a Hauck-ítéletből nem következik. [19]

38. Emlékeztetek arra, hogy ebben az ítéletben a Bíróság kimondta, hogy ezen törlési ok alkalmazása nem csak az ún. „természetes” árukra korlátozódik, amelyek alternatív formával nem rendelkeznek, illetve az ún. „szabványosított” árukra, amelyek formáját szabvány határozza meg, hanem vonatkozik minden olyan, kizárólag valamely áru formájából álló megjelölésre, amelyek használati jellemzői szorosan kapcsolódnak az áru fő funkciójához, illetve funkcióihoz. [20]

39. Az EUIPO azt állítja, hogy ez az értelmezés túlságosan tág, és a gyakorlatban az áru formájából álló megjelölések lajstromozási lehetőségeinek jelentős korlátozásához vezethet, mivel egy áru valamennyi formája generikus jellemzőkkel rendelkezik. Az EUIPO szerint a szóban forgó törlési ok kizárólag az olyan előre meghatározott, szabványosított formákra alkalmazható, amelyeknek nincsenek más formái.

40. Nem osztom ezt az álláspontot.

14 — Lásd a 89/104 irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontja első francia bekezdésének azonos rendelkezésével kapcsolatban: 2014. szeptember 18-i Hauck-ítélet (C-205/13, EU:C:2014:2233, 20. pont); Hauck-ügyre vonatkozó indítványom (C-205/13, EU:C:2014:322, 54–55. pont).

15 — Lásd: 2014. szeptember 18-i Hauck-ítélet (C-205/13, EU:C:2014:2233, 25–26. pont).

16 — 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 43. pont); a 89/104 irányelv 3. cikke (1) bekezdése e) pontjának második francia bekezdését illetően 2002. július 18-i Philips-ítélet (C-299/99, EU:C:2002:377, 78. pont).

17 — 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 45. pont).

18 — Lásd: Hauck-ügyre vonatkozó indítványom (C-205/13, EU:C:2014:322, 35–37. pont).

19 — 2014. szeptember 18-i Hauck-ítélet (C-205/13, EU:C:2014:2233).

20 — 2014. szeptember 18-i Hauck-ítélet (C-205/13, EU:C:2014:2233, 24. és 27. pont).

41. A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. alpontjában foglalt kizáró ok a közérdek védelmére irányul azáltal, hogy kizárja az olyan formák lajstromozását, amelyek jellemzői szorosan kapcsolódnak az áru generikus funkciójához, illetve funkcióihoz. Az EUIPO által javasolt értelmezés nem szolgálhatja e rendelkezésnek a *ratio legiséből* következő célját, mivel ezen értelmezés potenciálisan valamely áru szokásos jellemzőinek lajstromozását is megengedné. Ezen értelmezés lehetővé tenné például a kockajátékokhoz vagy a társasjátékokhoz használt kocka lajstromozását, mivel az ilyen kocka formája nincs szabványosítva, ugyanakkor a szokásosan elfogadott formát ábrázolja. Ráadásul az ilyen szigorú értelmezés következtében e rendelkezés teljesen értelmét vesztené, mivel a szabványosított formáknak nyilvánvalóan nincsen megkülönböztető képességük, és azt használat révén sem szerezhetik meg a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja és (3) bekezdése értelmében.

42. A jelen ügyben a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja i. alpontjának megsértésére vonatkozó jogalap kapcsán a Törvényszék megerősítette, hogy „egyértelmű ugyanis, hogy az érintett áruk – jelen esetben a háromdimenziós kirakójátékok – jellegéből egyáltalán nem következik, hogy e termékeknek rácsszerkezetű lapokból álló kockaformával kellene rendelkezniük […], hogy az ügyiratokból kiderül, [hogy] a háromdimenziós kirakójátékok, még azok is, amelyek elforgathatók voltak, már a bejelentett védjegy lajstromozása iránti kérelem benyújtása idején is rendkívül eltérő formákat mutattak, a leggyakoribb geometriai formáktól (például kockák, gúlák, gömbök vagy kúpok) kezdve a különféle épületek, műemlékek, tárgyak vagy állatok formájáig” (a megtámadott ítélet 82. pontja).

43. A fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a szóban forgó törlési okot, mivel szerinte a vizsgált megjelölés valamennyi jellemzője valamely árukategóriához szorosan kapcsolódó használati jellemzőkből következik. A fellebbező szerint a Törvényszék az áruk érintett kategóriáját – csakúgy, mint a háromdimenziós kirakójátékok kategóriáját – túlságosan tágan határozta meg, mivel a jelen esetben a kirakójátékok egy pontosan meghatározott kategóriájáról van szó: olyan kirakójátékokról, amelyeknek „bűvös kocka” formája van.

44. Amint az a megtámadott ítéletből következik, az EUIPO és a Seven Towns fenntartja álláspontját különösen a termék érintett kategóriájának azonosítását illetően.

45. Véleményem szerint hangsúlyozni kell, hogy – amint a felek érvelése is mutatja – a vitatott megjelölésnek a hivatkozott törlési ok alkalmazása szempontjából való értékelése attól függ, hogy az áruk érintett kategóriája tágan lett-e meghatározva úgy, hogy az általánosságban véve a háromdimenziós kirakójátékokra vonatkozik, vagy konkrétabban úgy, hogy az a kockakirakóra vagy pedig a „bűvös kockára” vonatkozik.[21] Ez utóbbi kategória tekintetében a kocka fekete vonalakkal határolt rácsa által ábrázolt forma vitathatatlanul természetes forma.

46. Ki kell emelni, hogy a vizsgált áruk érintett kategóriájának meghatározása ténykérdésnek minősül. A fellebbezés szakaszában nem lehet vitatni azon kérdés Törvényszék általi megítélését, hogy a „bűvös kockák” külön termékkategóriát képeznek-e, ha az érintett fél egyetlen, a tények és bizonyítékok elferdítésére alapított jogalapra sem hivatkozott.

47. Igaz, hogy a fellebbezésben előadott egyes érveket esetleg lehet a tények és bizonyítékok elferdítésén alapuló jogalap vázlataként értelmezni. A fellebbező jelzi, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe azt a körülményt, hogy a bűvös kockák a védjegybejelentés időpontjában a piacon ismertek voltak, és azokat a piackutatásokat sem vette figyelembe, amelyek azt mutatják, hogy Németországban a fogyasztók túlnyomó része ismerte ezt a játékot, anélkül azonban, hogy valamely meghatározott gyártóval kapcsolatba hozták volna. A fellebbező a jogvita tárgyát képező forma szokásos jellegének alátámasztása érdekében a tárgyaláson ismét ezt az érvet hozta fel.

21 — A fellebbező a „Magic cube” (bűvös kocka) kifejezést használja, amely egy jól ismert matematikai játékra utal (bűvös négyzet).

48. Mindazonáltal, mivel a fellebbezésben előterjesztett második jogalap keretében a fellebbező a Németországban végzett piackutatásokkal kapcsolatos érveket kifejezetten nem említi, és azokat a megtámadott ítélet 80–82. pontjában tett törvényszéki megállapításokkal kapcsolatos kifogásába sem foglalja bele, véleményem szerint nem állapítható meg az, hogy a fellebbező megfelelően terjesztette elő a tények és bizonyítékok elferdítésére alapított jogalapot.

49. Emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen jogalap kivételes jellegű a fellebbezés keretében történő Bíróság általi felülvizsgálat szempontjából, ezért az állandó ítélkezési gyakorlat megköveteli, hogy a fellebbező ne csak pontosan jelölje meg a véleménye szerint a Törvényszék által állítólagosan elferdített tényeket és elemeket, hanem bizonyítsa is azokat az értékelési hibákat, amelyeket ennek következtében a Törvényszék megállapításai tartalmaznak. Az ilyen elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükséges lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése. [22]

50. Véleményem szerint, tekintettel az elferdítésre alapított jogalap különleges jellegére, amely elferdítés akkor valósul meg, ha a Törvényszék nyilvánvalóan túlment azon a mértéken, hogy észszerűen mérlegelje a bizonyítékokat, e követelmények szigorú alkalmazása szükséges. [23]

51. Következésképpen azt indítványozom, hogy a Bíróság a második jogalapot mint elfogadhatatlant utasítsa el.

A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának megsértéséről (a fellebbezés első jogalapja)

Ítélkezési gyakorlat

52. A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt lajstromozást kizáró, illetve törlési okot az olyan megjelölésekre kell alkalmazni, amelyek „kizárólag” a célzott műszaki hatás eléréséhez „szükséges” formából állnak.

53. A jogalkotó így figyelembe vette azt a körülményt, hogy egy bizonyos mértékben minden áru formája funkcionális, következésképpen nem lenne helyes valamely áru formája védjegyként történő lajstromozásának megtagadása pusztán azon okból kifolyólag, hogy használati jellemzőkkel rendelkezik. A „kizárólag” és „szükséges” kifejezések által e rendelkezés biztosítja, hogy csak az olyan formák legyenek kizárva a védjegyoltalomból, amelyekben kizárólag egy műszaki megoldás ölt testet, és amelynek védjegyként való lajstromozása ténylegesen akadályozná e műszaki megoldás más vállalkozások által történő használatát. [24]

54. Az olyan megjelölésekkel kapcsolatban, amelyek „kizárólag” valamely áru funkcionális formájából állnak, ez a feltétel teljesül, amennyiben a forma (a megjelölés) valamennyi alapvető jellemzője műszaki funkciót tölt be. Ellenben az ilyen megjelölés védjegyként történő lajstromozása nem tagadható meg e rendelkezés alapján, ha a szóban forgó forma jelentős, funkcióval nem bíró elemet is magában foglal, mint amilyen egy, az említett formában jelentős szerepet játszó díszítő vagy fantázia szülte elem. [25]

22 — Lásd többek között: 2016. március 17-i Naazneen Investments kontra OHIM ítélet, C-252/15 P, EU:C:2016:178, 69. pont; 2015. május 7-i Adler Modemärkte kontra OHIM végzés, C-343/14 P, EU:C:2015:310, 43. pont.

23 — Lásd: Bizottság kontra Anko ügyre vonatkozó indítványom (C-78/14 P, EU:C:2015:153, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 — 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 48. pont).

25 — Uo., 51–52. pont.

55. A célzott műszaki hatás eléréséhez „szükséges” formát illetően e feltétel nem jelenti azt, hogy a szóban forgó formának kell lennie az egyetlen olyan formának, amely e hatás elérését lehetővé teszi. Így létezhetnek ugyanazon műszaki hatás elérését lehetővé tévő olyan alternatív formák, amelyeknek más a mérete vagy dizájnja. Emlékezni kell arra, hogy egy forma védjegyként történő lajstromozása lehetővé teheti, hogy megtiltsák a többi vállalkozás számára nem csupán minden azonos forma, de a hasonló formák használatát is. Jelentős számú alternatív forma válhatna így használhatatlanná a versenytársak számára. [26]

56. Ezen megfontolások alapján valamely áru formájából álló megjelölés, amely jelentős, funkcionális elemek nélkül csupán egy műszaki funkció kifejeződése, nem lajstromozható védjegyként, mivel a lajstromozás túlságosan jelentős mértékben csökkentené a versenytársak azon lehetőségét, hogy az ugyanezen műszaki megoldást megtestesítő formákat forgalomba hozhassanak. [27]

A felek érvei

57. A megtámadott ítélet 50–77. pontjára vonatkozó első jogalap valójában két részből áll.

58. Az első részben a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen utasította el azon megállapítását, amely szerint a jogvita tárgyát képező forma jellemzői „nem töltenek be” műszaki funkciót (a megtámadott ítélet 56–77. pontja). A jogalap második része a fellebbező azon érvelésére vonatkozik, amely szerint e jellemzők a műszaki funkciónak „a következményei” (a megtámadott ítélet 50–55. pontja).

59. E jogalapnak a nyolc további részből álló első részét illetően a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt törlési ok alkalmazásához túl szigorú kritériumot írt elő. Kifogásolja a Törvényszék megállapításait, amely úgy vélte, hogy valamely forma funkcionális jellemzőjére való következtetésnek „kellően helytállónak” kell lennie, és a tárgyilagos szemlélőnek „pontosan meg kell mondania”, hogy az említett forma milyen funkciót tölt be (a megtámadott ítélet 57., 59., 71–72. pontja) (első rész).

60. A fellebbező továbbá azt állítja, hogy a Törvényszék helytelenül állapította meg, hogy valamely formának a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának rendelkezései alapján történő elemzése céljából további ténybeli körülményeket nem kell figyelembe venni. A Törvényszék tehát, a fellebbező szerint tévesen, nem vette figyelembe a Rubik-kocka elforgathatóságát, ami – amint az a megtámadott ítélet 49. pontjából is következik – „jól ismert” (második rész).

61. A továbbiakban a Simba Toys a fellebbezésben a következő részekben fejti ki érvelését: a Törvényszék elferdítette a fellebbező által előadott tényeket és bizonyítékokat, amikor azt állapította meg, hogy a szóban forgó forma nem emlékeztet egy mozgatható elemekből álló kirakójátékra (harmadik rész); a Törvényszék túl szűken értelmezte a „műszaki funkció” fogalmát (negyedik rész); a Törvényszék nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a szóban forgó forma egyetlen önként választott alapvető jellemzővel sem rendelkezik (ötödik rész); a Törvényszék túl szűken fogta fel a közérdeket (hatodik rész); a Törvényszék tévesen állapította meg azt, hogy a más lehetséges forma hiánya nem releváns (hetedik rész), és akkor is elferdítette a tényeket és bizonyítékokat, amikor azt állapította meg, hogy léteznek alternatív formák, mivel a kockától eltérő formájú kirakójátékok ugyanazt a funkciót töltik be, mint a Rubik-kocka (nyolcadik rész).

62. Az EUIPO és a Seven Towns a megtámadott ítélet indokolására hivatkozva vitatja a fellebbező érvelését.

26 — Uo., 53., 54. és 56. pont.

27 — Uo., 59. pont.

A Törvényszék megállapításainak értékelése

63. A 2007/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának helyes alkalmazása megköveteli, hogy az illetékes hatóság meghatározza a szóban forgó megjelölés alapvető jellemzőit, majd pedig megvizsgálja, hogy e jellemzők mindegyike a szóban forgó termék valamely műszaki funkcióját szolgálja-e. E meghatározás végezhető esettől függően az említett megjelölés egyszerű vizuális elemzése által, vagy épp ellenkezőleg: alapulhat részletekbe menő vizsgálaton, amelynek keretében tekintetbe vesznek további elemeket. [28]

64. E vizsgálatnak a védjegyként bejelentett megjelölés elemzésére kell irányulnia. A forma funkcionalitása ugyanakkor más elemekre, például az érintett formára vonatkozó szabadalmakkal kapcsolatos dokumentációra vagy a megjelölés tényleges használatával kapcsolatos információkra tekintettel is értékelhető. [29]

65. Emlékeztetni kell arra, hogy a védjegybejelentési kérelemben szereplő grafikai ábrázolásnak célja az oltalom pontos tárgyának meghatározása. A grafikai ábrázolásának önmagában teljesnek és érthetőnek kell lennie. [30] E követelmények ugyanakkor nem szűkíthetik az illetékes hatóság által a 2007/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának keretében végzett elemzést, amennyiben az sértheti a közérdeket. [31]

66. A fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik, hogy amikor az illetékes hatóság valamely forma funkcionális elemeinek vizsgálatát végzi, nem kell kizárólag olyan információkra szorítkoznia, amelyek a grafikai ábrázolásból derülnek ki, hanem szükség esetén a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának alkalmazása szempontjából lényeges, egyéb információkat is figyelembe kell vennie.

67. A fellebbezés keretében történő Bíróság általi felülvizsgálat terjedelmét illetően ki szeretném emelni, hogy valamely megjelölés alapvető jellemzőinek meghatározása és a funkcionalitásuk értékelése vitathatatlanul a ténymegállapítások közé tartozik, amelyet a Bíróság a fellebbezés keretében nem vizsgálhat felül, kivéve, ha a tények és bizonyítékok elferdítésére hivatkoztak. [32]

68. A funkcionalitás és a figyelembe veendő információk körének értékelésével kapcsolatos szempontok meghatározása ugyanakkor fellebbezés keretében felülvizsgálható jogkérdésnek minősül. [33]

69. A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott ítélet 47. pontjában kimondta, hogy a szóban forgó megjelölés alapvető jellemzője a kockaforma és a rácsos szerkezetet, amely a kocka minden egyes oldalán látható. Olyan ténymegállapításokról van szó, amelyeket fellebbezés keretében nem lehet vizsgálni. A fellebbező egyébként pedig egyértelműen kijelenti, hogy e megállapításokat nem vitatja.

70. A Törvényszék a megtámadott ítélet 48. pontjában megállapította, hogy azt kell mérlegelni, hogy a vitatott védjegy alapvető jellemzői az áru valamely műszaki funkcióját szolgálják-e.

71. E tekintetben a Törvényszék – ítéletének 49. pontjában – a megtámadott határozat 28. pontjára hivatkozott, amit a fellebbező vitat.

28 — 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 68., 71. és 72. pont); 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 46–48. pont).

29 — 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 84. és 85. pont); 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 61. pont).

30 — Lásd ebben az értelemben: 2002. december 12-i Sieckmann-ítélet (C-273/00, EU:C:2002:748, 48–52. pont).

31 — 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 57. és 58. pont).

32 — 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 74. pont).

33 — Lásd ebben az értelemben: 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 84. és 85. pont); 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 61. pont).

72. Amint az az említett határozat 28. pontjából kitűnik, az EUIPO fellebbezési tanácsa többek között megállapította, hogy „a [207/2009 rendelet] 7. cikke (1) bekezdése [e) pontja ii. alpontjának] alkalmazásában a térbeli védjegyek törlési okainak kizárólag a védjegy azon ábrázolásának vizsgálatán [kell] alapulniuk, amely a bejelentésben szerepel[t], és nem állítólagos vagy vélelmezett láthatatlan jellemzőkön”; hogy „a vitatott védjegy grafikai ábrázolásai nem [utaltak] semmiféle különös funkcióra, még az áruk – nevezetesen a »háromdimenziós kirakójátékok« – figyelembevételével sem”; hogy „a rácsos kockaszerkezet egyáltalán nem utal annak funkciójára, sőt, semmiféle funkció meglétére nem utal”.

73. Mivel a Törvényszék semmilyen kritikai felülvizsgálatnak nem veti alá az ítélet további részében ezeket a megállapításokat, hanem teljes egészében elutasítja a felperes e tekintetben megfogalmazott kifogásait, úgy kell tekinteni, hogy az ítélet helybenhagyta a fellebbezési tanács által adott indokolást.

74. Ezt a következtetést támasztja alá a megtámadott ítélet 56–61. pontjában előadott okfejtés, amelyben a Törvényszék elutasítja a fellebbező azon állításait, miszerint a fekete vonalak műszaki funkciót töltenek be.

75. A fellebbező a Törvényszék előtt arra hivatkozott, hogy ezek a vonalak elválasztják a kirakójáték mozgatható elemeit, amelyek így többek között elforgathatók lesznek.

76. A Törvényszék ezen állítást elutasítja, és megjegyzi, hogy az alapvetően azon az ismereten alapul, hogy a Rubik-kocka függőleges és vízszintes sávjai elforgathatók, de e képesség nem a bejelentett forma jellemzőiből következik, hanem sokkal inkább a kocka belső mechanikájából. A Törvényszék szerint a funkcionalitással kapcsolatos elemzés során nem lehet figyelembe venni egy ilyen láthatatlan elemet. Ugyanis, „bár a fellebbezési tanácsnak nem tiltható meg, hogy ezen elemzés céljából következtetéseket vonjon le, azonban e következtetésnek a grafikusan ábrázolt, adott formából a lehető legtárgyilagosabb módon kell kiindulnia, nem lehet pusztán spekulatív jellegű, hanem kellőképpen helytállónak kell lennie”; a jelen esetben „a vitatott védjegy grafikus ábráiból” egy belső forgató mechanizmus meglétére következtetni nem felelt volna meg e követelményeknek (a megtámadott ítélet 59. pontja).

77. E következtetés véleményem szerint téves jogi előfeltevésen alapul, és – tágabb értelemben – nem veszi kellőképpen figyelembe az alkalmazott rendelkezésben védett közérdeket.

78. Először, a Törvényszék kétségkívül meghatározta a megjelölés alapvető jellemzőit, de nem értékelte azokat a termékhez szorosan kapcsolódó műszaki funkció szemszögéből.

79. Bár a Törvényszék a megtámadott ítélet 48. pontjában rámutatott arra, hogy azt kell mérlegelni, hogy a forma alapvető jellemzői „az érintett áruk valamely műszaki funkcióját szolgálják-e”, attól még a megtámadott ítéletnek a 49–51. és 56–60. pontjában szereplő indokolás egyetlen része sem határozza meg, hogy a szóban forgó áru milyen műszaki funkciót tölt be, és nem is elemzi e funkció és a bejelentett forma jellemzői közötti kapcsolatot.

80. Ezen előfeltevés a jelen esetben ahhoz az ellentmondásos következtetéshez vezet, hogy a vitatott védjegy grafikus ábrái „nem teszik lehetővé annak kiderítését, hogy a szóban forgó formának van-e valamilyen funkciója, sem azt, hogy adott esetben mi lenne az” (a megtámadott ítélet 49. és 72. pontja).

81. E következtetésben érvelési hiba van, mivel a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt azon feltétel alkalmazásához, amely kizárólag a konkrét áru formáját ábrázoló megjelölésekre vonatkozik, szükség van legalább az áru funkciójának minimális szintű ismeretére.

82. A Pi-Design ítéletben vizsgált ügyhöz hasonlóan, a Törvényszék következtetése nehezen összeegyeztethető – a Törvényszék által megfogalmazott és a felek által nem vitatott – azon előfeltevéssel, amely szerint nem egy absztrakt formából, hanem egy konkrét áru formájából álló megjelöléssel állunk szemben. [34]

83. Azon a véleményen vagyok, hogy a Törvényszéknek a forma funkcionális jellemzőinek helyes elemzéséhez először is figyelembe kellett volna vennie a szóban forgó áru, azaz egy olyan háromdimenziós kirakójáték, más szóval fejtörő funkcióját, amely abból áll, hogy a térben mozgatható elemek logikus módon rendeződjenek. Ha a Törvényszék figyelembe vette volna ezt a funkciót, nem utasíthatta volna el a fellebbező azon érvelését, amely szerint a szóban forgó kockát szükségképpen úgy fogják észlelni, mint amely fekete vonalakkal elválasztott, mozgatható elemekből áll.

84. Másodszor, véleményem szerint a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a szóban forgó forma funkcionális jellemzők szemszögéből történő elemzésének kizárólag a védjegybejelentési kérelemben szereplő grafikai ábrázolásból kellett volna kiindulnia (a megtámadott ítélet 57–59. pontja).

85. Ezen elemzés ilyen szűk körre való korlátozása szerintem ellentétes a Bíróság ítélkezési gyakorlatában lefektetett elvekkel.

86. A Philipps-ítélet [35] és a Lego Juris kontra OHIM ítélet [36] alapjául szolgáló ügyekben az illetékes szervek – a konkrét árura vonatkozó információk igénybevétele nélkül – nem tudták volna kizárólag a grafikai ábrázolásából kiindulva elemezni a szóban forgó formát. Ehhez hasonlóan a Pi-Design ítéletben a Bíróság a Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezve elutasította azt az álláspontot, amely szerint a forma funkcionális jellemzői vizsgálatának azon grafikai ábrázolásra kell korlátozódnia, amelynek tekintetében a lajstromozást kérték, és a szóban forgó áru tényleges formája nem vehető figyelembe. [37]

87. Az áru használatával kapcsolatos körülmények figyelembevételének szükségessége magának a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontja rendelkezésének jellegéből következik, mivel az kizárólag a konkrét áru formájából álló megjelölésekre vonatkozik.

88. Megítélésem szerint itt nem a bejelentett formán nem látható, rejtett jellemzők kereséséről van szó, [38] hanem inkább a forma olyan jellemzőinek az áru funkciója szempontjából történő elemzéséről, amelyek a grafikai ábrázolásból derülnek ki. Még akkor is, ha ezen értékelésnek vitathatatlanul kizárólag a lajstromoztatni kívánt áru formájára kell kiterjednie, e forma és az áru funkciója közötti kapcsolat vizsgálata – mint ahogy azt az előzőekben említett ügyek körülményei is mutatják – igen gyakran további információk figyelembevételét is megköveteli.

89. Ezért úgy tűnik számomra, hogy a Törvényszék a jelen esetben tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy e vizsgálat lefolytatásához „a grafikusan ábrázolt, adott formából” kell kiindulni, és hogy nem szükséges figyelembe venni olyan további tényezőket, amelyeket egy tárgyilagos szemlélő nem tudna „a vitatott védjegy grafikus ábrái” alapján „pontosan észlelni” (a megtámadott ítélet 57–59. pontja).

90. Véleményem szerint az ilyen elemzési szempontok ellentétesek az előzőekben hivatkozott ítélkezési gyakorlattal.

34 — Lásd még: 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 50. pont).

35 — 2002. június 18-i ítélet, C-299/99, EU:C:2002:377.

36 — 2010. szeptember 14-i ítélet, C-48/09 P, EU:C:2010:516.

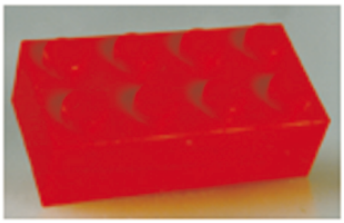
37 — Lásd ebben az értelemben: 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 52., 61. pont). A Bíróság elismerte, hogy a lajstromozást követő időszakra vonatkozó információkat figyelembe kell venni, ha azok a kérelem benyújtásának napján fennálló piaci helyzetre vonatkozó következtetések levonását teszik lehetővé.

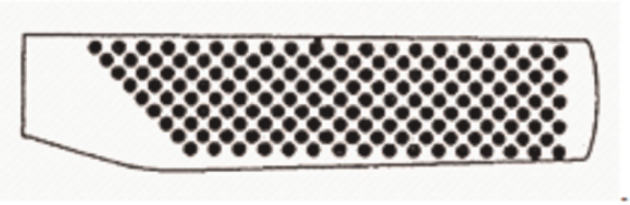
38 — Az EUIPO e fenntartását válaszbeadványában terjeszti elő.

91. Vitathatatlan, hogy a Törvényszék próbál különbséget tenni a jelen ügy, valamint a Philips- és a Lego Juris kontra OHIM ügyek között. A Törvényszék szerint ezek eltérnek, mivel az áru műszaki funkciója „egyértelműen” és „logikusan” következik a formából, míg a jelen esetben a vitatott védjegy grafikus ábrái „nem teszik lehetővé annak kiderítését, hogy a szóban forgó formának van-e valamilyen műszaki funkciója” (a megtámadott ítélet 69–72. pontja).

92. Ez a különbségtétel nem tűnik számomra meggyőzőnek. A konkrét áru ismerete nélkül nehéz arra következtetni, hogy a Philips- és a Lego Juris kontra OHIM ügyekben a bejelentett formák elemei milyen funkciót töltenek be:

93. A Pi-Design ítéletben a Bíróság egyébként kifejezetten elutasította a Törvényszék azon álláspontját, amely szerint kizárólag a megjelölés grafikai ábrázolása nem teszi lehetővé, hogy a forma felszínén lévő „fekete pöttyök” bármiféle funkciójára következtetni lehessen, különösen mivel ezeket a pöttyöket késnyél vagy más konyhai eszköz különleges üregei képezik. [39]

94. Következésképpen azon a véleményen vagyok, hogy helytelen volt, hogy Törvényszék nem alkalmazta a Bíróság ítélkezési gyakorlatából eredő értékelési szempontokat.

95. Ráadásul – véleményem szerint – a Törvényszék a funkcionális formákat illetően túl szigorú értékelési szempontokat határozott meg, ezáltal a jogvita tárgyát képező rendelkezésben foglalt monopóliumtilalmat ki lehet játszani.

96. Ki szeretném emelni, hogy a Törvényszék nem zárta ki, hogy a vitatott formából arra lehet következtetni, hogy a fekete vonalaknak az a funkciója, hogy elválassza egymástól a kirakójáték mozgatható elemeit. Ugyanakkor megjegyezte, hogy a tárgyilagos szemlélő ebben az esetben „sem tudja pontosan megmondani, hogy azok arra szolgálnak-e, hogy őket elforgassák, vagy arra, hogy azokat szétszedjék, majd ezt követően újra összerakják, vagy arra, hogy a szóban forgó kockát valamely más formává lehessen átalakítani” (a megtámadott ítélet 57. pontja). A Törvényszék szemében alapvető fontosságú volt, hogy a vitatott védjegyet általában véve „»háromdimenziós kirakójátékok« tekintetében lajstromozták, vagyis anélkül, hogy azokat az elforgatható kirakójátékokra korlátozták volna”, és hogy a védjegy jogosultja nem csatolt a védjegybejelentéséhez olyan leírást, amelyben pontosította volna, hogy a szóban forgó forma ilyen képességgel rendelkezik (a megtámadott ítélet 55. pontja).

39 — Lásd ebben az értelemben: 2014. március 6-i Pi-Design és társai kontra Yoshida Metal Industry ítélet (C-337/12 P–C-340/12 P, EU:C:2014:129, 52–54. pont, 61. pont), hivatkozással a 2012. május 8-i Yoshida Metal Industry kontra OHIM – Pi-Design és társai ítéletre (fekete pöttyökkel fedett felület) (T-416/10, EU:T:2012:222, 30. és 31. pont).

97. A Törvényszék érvelését követve, az a tény, hogy a védjegy jogosultja nem csatolt a védjegybejelentéséhez leírást a kocka működéséről, lehetővé teszi a lajstromozás által biztosított oltalomnak a hasonló formájú kirakójáték valamennyi típusára való kiterjesztését, működési szabályaitól függetlenül.[40] Ily módon, ahogy arra a vitatott védjegy jogosultja a tárgyalás során hivatkozott, a szóban forgó forma lajstromozása által biztosított kizárólagos jogok potenciálisan valamennyi olyan háromdimenziós kirakójátékra kiterjednek, amelyeknek az elemei egy 3x3x3-as kocka formáját ábrázolják.

98. Véleményem szerint ezen érvelés ellentétes a szóban forgó rendelkezés mögött meghúzódó közérdekkel, mivel ez alapján a jogosult monopóliumot szerezhet az áruk olyan jellemzőire, amelyek nemcsak a szóban forgó forma funkcióját töltik be, hanem más egyéb hasonló funkciókat is.

Közbenső következtetés

99. A fenti megállapításokból következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában előírt elemzés keretében „a grafikusan ábrázolt, adott formából kell kiindulni”, és hogy nem szükséges figyelembe venni olyan további tényezőket, amelyeket egy tárgyilagos szemlélő nem tudna „a vitatott védjegy grafikus ábrái” alapján „pontosan észlelni” (a megtámadott ítélet 57–59. pontja), és ebből következően elutasította a fellebbező azon állítását, amely szerint a kocka szerkezete nem díszítő vagy fantázia szülte elemnek minősül, hanem műszaki funkciót tölt be, mivel elválasztja egymástól a kirakójáték mozgatható elemeit különösen annak érdekében, hogy azok segítségével elforgatási mozdulatokat lehessen végezni (a megtámadott ítélet 56–62. pontja), majd ezt követően mint megalapozatlant elutasította az elsőfokú eljárásban előterjesztett második jogalapot.

100. Következésképpen az első fellebbezési jogalap többi részét nem kell vizsgálni.

101. Véleményem szerint a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni anélkül, hogy a többi fellebbezési jogalapról szükséges volna határozni.

A megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésének következményeiről

102. Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének megfelelően, ha a Bíróság a megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, ha a per állása megengedi.

103. Úgy vélem, hogy ez utóbbi feltétel a jelen esetben teljesül.

104. A Törvényszék előtt előterjesztett keresete alátámasztására a felperes nyolc jogalapra hivatkozott, amelyek közül a második jogalap a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának megsértésén alapult.

105. A jelen indítvány 99. pontjából az következik, hogy e jogalapnak helyt kell adni.

106. A vitatott forma egy háromdimenziós kirakójáték formájaként jelenik meg. E forma értékelésekor figyelembe kell venni az áru funkcióját, amely egy fejtörő térben mozgatható elemeinek logikus módon történő összerendezéséből áll.

40 — Például a „Soma-kocka” formája: Piet Hein dán tudós által kitalált fejtörő, amely abból áll, hogy hét elemet úgy kell összeszerelni, hogy az egy 3x3x3-as kockát alkosson.

107. Ezt a funkciót igazolják a Rubik-kocka általánosan ismert jellemzői (a megtámadott határozat 28. pontja), amely olyan fejtörő, amelynek mozgatható, függőleges és vízszintes sávban rendezhető elemeit egy tengely körül el lehet forgatni.

108. Amint azt a fellebbező is joggal hangsúlyozta, a fejtörőnek e funkció betöltéséhez olyan poliéderformából kell állnia, amely függőleges és vízszintes hasábokban rendezhető elemekből tevődik össze.

109. Ezért a fellebbezési tanács által a megtámadott határozat 28. pontjában tett megállapításokkal ellentétben a vitatott megjelölés alapvető jellemzői – kockaforma és rácsszerkezet, amely a kirakójáték mozgatható részeit képező szimmetrikus elemekből álló függőleges és vízszintes hasábokat elválasztja – szükségesek a termékhez szorosan kapcsolódó műszaki funkcióhoz.

110. E tekintetben lényegtelen, hogy az ilyen kirakójátékot kockától eltérő formából kiindulva is meg lehet tervezni,[41] illetve hogy az elemeit némiképp eltérő módon kell rendezni. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a lajstromozást kizáró ok még abban az esetben is alkalmazandó, ha a kívánt műszaki hatás más forma használatával is elérhető.[42]

111. Ezenkívül pontosítani kell, hogy az említett funkcionális jellemzőkön kívül a vitatott megjelölés önként választott vagy díszítő elemet nem tartalmaz. Az ilyen megjelölés egyetlen gazdasági szereplő javára történő lajstromozása ugyanis más gazdasági szereplők szabadságát olyan áruik felkínálására korlátozza, amelyek ugyanúgy vagy hasonlóan működnek, és ez ellentétes a jogvita tárgyát képező rendelkezésben védett közérdekkel.

112. Ezért helyt kell adni a második fellebbezési jogalapnak, és hatályon kívül kell helyezni a megtámadott határozatot, anélkül hogy az elsőfokú eljárásban hivatkozott többi jogalapról szükséges volna határozni.

Végkövetkeztetések

113. Az előbbi megfontolásokra tekintettel azt indítványozom, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, az EUIPO második fellebbezési tanácsának a Simba Toys GmbH & Co. KG és a Seven Towns Ltd közötti törlési eljárással kapcsolatban hozott 2009. szeptember 1-jei határozatát (R 1526/2008-2. sz. ügy), valamint kötelezze az EUIPO-t és a Seven Towns-t valamennyi, a Törvényszék és a Bíróság előtt felmerült költség megfizetésére.

41 — Amint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 74. pontjában megállapította, szó lehet más platóni térbeli testformáról is, például tetraéderről, oktaéderről, dodekaéderről vagy ikozaéderről.

42 — Lásd ebben az értelemben: 2002. június 18-i Philips-ítélet (C-299/99, EU:C:2002:377, 81. pont).